

JIRKA VYSVĚTLUJE MODERNÍ DĚJINY: ŠEDESÁTÁ LÉTA

AKTIVITA: AI VYSVĚTLUJE ROK 1968

|                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|--------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Anotace:                                         | Žáci se v aktivitě vžijí do role představitelů pěti zemí (Spojené státy, Sovětský svaz, Československo, Maďarsko a Francie), aby se seznámili s mezinárodním kontextem, který provázel a ovlivňoval události roku 1968. Ke svému úkolu využijí AI chatboty, které jim pomohou zjistit, jak se jejich zemím v roce 1968 dařilo, jaký vliv měly na jeho události a jaký vliv měly ony na ně. Nakonec žáci rozdílnou zkušenost svých zemí navzájem porovnají. |
| Vzdělávací oblasti a obsahové vzdělávací okruhy: | ZV a GV: jazykové vzdělávání a komunikace, člověk a společnost, informační a komunikační technologie<br>OV: jazykové vzdělávání a komunikace, společenskovední vzdělávání / občanský vzdělávací základ, informatické vzdělávání                                                                                                                                                                                                                            |
| Průřezová témata:                                | ZV a GV: OSV, VDO (ZŠ), VMEGS<br>OV: OVDS, ČDS, ČSP                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Klíčové kompetence:                              | ZV a GV: k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské, digitální<br>OV: k učení, k řešení problémů, komunikativní, personální a sociální, občanské, digitální kompetence                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Doporučený věk:                                  | 14+                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Cíle:                                            | Žáci: <ul style="list-style-type: none"><li>▪ se seznámí s mezinárodním kontextem, který provázel a ovlivňoval události roku 1968,</li><li>▪ shrnou si důležitost událostí roku 1968 pro evropské dějiny i pro jejich současný život,</li><li>▪ vyzkouší si zadávat prompty, komunikovat s AI chatbotem a kriticky hodnotit jeho odpovědi.</li></ul>                                                                                                       |
| Délka:                                           | 45 min.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Pomůcky:                                         | <ul style="list-style-type: none"><li>▪ PRACOVNÍ LIST</li><li>▪ AI chatbot a počítač, tablet nebo mobil do každé skupiny</li><li>▪ flipchart/tabule</li><li>▪ psací potřeby</li></ul>                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Tip před aktivitou:                              | Pokud žáci nemají s promptováním (zadáváním příkazů) žádné zkušenosti, doporučujeme před aktivitou krátkou prezentaci, ve které se žáci seznámí se základními tipy, jak efektivně zadávat                                                                                                                                                                                                                                                                  |

prompty. Pro tuto instruktaž můžeme využít Manuál k promptování. Ten můžeme žákům rozdat, zaslat v elektronické podobě nebo ho promítnout na tabuli.

#### Postup:

1. Zeptáme se žáků: *Co se vám vybaví, když se řekne rok 1968?* Všechny odpovědi postupně zapisujeme na tabuli.
2. Následuje **projekce videa**.
3. Po projekci rozdělíme žáky tak, aby vzniklo pět skupin. Žákům sdělíme, že každá skupina bude reprezentovat jednu zemi: Spojené státy, Sovětský svaz, Československo, Maďarsko a Francii. Země mezi žáky náhodně rozdělíme, případně jim dáme možnost výběru.
4. Do každé skupiny (země) rozdáme **PRACOVNÍ LIST** a řekneme žákům, aby za pomoci AI chatbota zodpověděli zadané otázky týkající se převážně toho, jak se vedlo jejich vybrané zemi na konci 60. let, zejména v roce 1968, v době invaze vojsk Varšavské smlouvy do Československa. Každá skupina by tím pádem měla mít odlišné odpovědi na základě toho, jaká země jí byla vybrána. Na zodpovězení otázek dáme žákům 10 až 15 minut.  
**Poznámka:** Pokud žáci nemají s AI chatboty žádné předchozí zkušenosti, vysvětlíme jim, jak by měly vhodné prompty vypadat.
5. Poté, co žáci dokončí svou práci s **PRACOVNÍM LISTEM**, začneme všem skupinám (zemím) postupně pokládat níže uvedené otázky. Vždy necháme každou skupinu zodpovědět danou otázku, než se přesuneme na další, a aspoň v krátkosti se před položením nové otázky pokusíme shrnout závěry vzešlé z odpovědí žáků (např. co měly určité země společné, v čem se lišily, co zůstalo stejné dodnes). U poslední otázky musí dojít skupiny k odpovědi společně.
  - a. Co pozitivního se dělo ve vašich zemích na konci 60. let, zejména v roce 1968?
  - b. A co negativního?
  - c. Jak se dařilo vašim zemím v mezinárodní politice?
  - d. Jak byly vaše země ovlivněny invazí vojsk Varšavské smlouvy do Československa?
  - e. Jak se v roce 1968 vyvíjel vztah mezi Západním a Východním blokem?

#### Reflexe:

Shrňme závěry vzešlé z pokládaných otázek a postupně se ptáme žáků: *Co vás nejvíce překvapilo? O čem byste se chtěli dozvědět víc? Jak vnímáte „svou“ zemi v kontrastu s ostatními? Jak osobně vnímáte invazi vojsk Varšavské smlouvy? Jak to podle vás ovlivňuje naše současné životy?*

#### Zkušenosti z praxe:

Aktivitu jsme během testování shledali jako velmi povedenou, jako zdařilé považujeme již úvodní video, které bylo krátké, výstižné a „moderní“. Někteří i zmiňovali, že Jirku Burýška občas sledují, takže to pro ně bylo jakési „přirozené“ prostředí. Studenty bavila i práce s AI. Osobně s AI v hodinách prozatím nepracuji, ale co jsem tak nějak tušil, se potvrdilo. Pro studenty se jednalo o běžnou a známou věc, což beru jako pozitivum. Jednak si pochvalovali zapojení této metody, jednak (možná nevědomky) urychlili práci na faktografickém základu, který pak sloužil pro další práci. Řada žáků reflektovala i to, že si z aktivity odnesla řadu poznatků a celkově ucelený pohled na dění u nás, v Československu, a souběžně dění v SSSR a na Západě. Celkové spojení videa, práce s AI a diskuse nám přišlo svižné, přínosné a podnětné.

Jaroslav Taras, Gymnázium Jihlava, 3. ročník

## JIRKA VYSVĚTLUJE MODERNÍ DĚJINY: ŠEDESÁTÁ LÉTA

### PRACOVNÍ LIST

Zodpovězte za pomoci AI chatbota následující otázky týkající se stavu vaší země na konci 60. let 20. století, zejména v roce 1968, v době invaze vojsk Varšavské smlouvy do Československa.

---

Jaká byla v dané době vnitropolitická situace ve vaší zemi?

Jak se vaše země v dané době angažovala v zahraniční politice?

Jaké společenské a kulturní trendy v dané době dominovaly ve vaší zemi?

Jaký byl v dané době vztah vaší země k ostatním zemím (USA, Sovětský svaz, Československo, Maďarsko, Francie)? Změnily ho nějakým způsobem události roku 1968?

Jak vaši zemi v dané době ovlivňovala studená válka?

Jak se vaše země stavěla k invazi vojsk Varšavské smlouvy do Československa? A jak k následné okupaci?